

Slovenskej republiky

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **J. M.**, bytom R., v dovolacom konaní právne zastúpený JUDr. M. R., advokátom, so sídlom Ž., proti odporcovi: **S. G.**, bytom K., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: K., IČO: X, B., o náhradu škody z ublíženia na zdraví, ktorá sa viedla na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 6C 171/2005, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.11.2009 sp.zn. 6Co 333/2008 takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 25. novembra 2009 sp. zn. 6Co 333/2008 **z r u š u j e** vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý a vo výroku o náhrade trov konania účastníkov a štátu.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ návrhom podaným dňa 29.09.2005 žiadal zaviazať odporcu zaplatiť mu 838.500,00-Sk z titulu náhrady škody za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestného, ktorá škoda mu vznikla 27.9.2003 pri dopravnej nehode spôsobenej odporcom.

Okresný súd Čadca rozsudkom zo 17. júla 2008 č.k. 6C 171/2005-205 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 230.375,00-Sk do 3 dní po právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku (608.125,00-Sk) návrh navrhovateľa zamietol. Súčasne odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania včítane trov právneho zastúpenia v sume 82.099,00-Sk na účet právneho zástupcu navrhovateľa a na účet Okresného súdu Čadca

titulom súdneho poplatku sumu 13.824,00-Sk a titulom preddavkových štátom 400,00-Sk, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku uviedol, že predmetom konania bolo zaplatenie bolestného (ktoré podľa bodového hodnotenia znalca predstavuje 348,75 bodov, čo je 20.925Sk)-, zvýšeného o 20-násobok, teda celkovo 418 500 Sk a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 420.00,00-Sk. Skutkovo vychádzal z trestného rozkazu Okresného súdu Čadca sp.zn. 1T 307/2003, ktorým bol odporca uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods.1,2 Tr.zákona. Pri stanovení výšky škody vychádzal zo záverov znalca MUDr. O., ktorý vyčíslil bodové ohodnotenie bolestného na 551,25 bodu, čo predstavuje 33.075 Sk (1bod 60SK). Vzhľadom na mimoriadne dlhý čas liečenia, náročnú a bolestivú terapiu považoval za primerané zvýšenie bodového ohodnotenia na 6-násobok, teda vo finančnom vyjadrení bolestné priznal v sume 198 450 Sk. Pri sťažení spoločenského uplatnenia súd prvého stupňa vychádzal z 350 bodov stanovených znalcom ,čo predstavuje 21.000 Sk (1bod 60SK).S ohľadom na skutočnosť, že navrhovateľ nemôže vykonávať náročnejšie práce vo výškach, pri zdvíhaní ťažkých bremien má sťaženu chôdzu v nerovnom teréne, čo vylučuje získanie práce v stavebníctve, kde doposiaľ pracoval, toto ohodnotenie zvýšil na 10-násobok, teda za sťaženie spoločenského uplatnenia vo finančnom vyjadrení priznal 210 000 Sk. Spolu priznal 408 450 Sk, ktorú sumu okresný súd znížil o 1/3-inu ako podiel na vzniku škody zo strany navrhovateľa. Jeho čiastočné zavinenie videl v tom, že v čase nehody mal v krvi 1,16 miligramu alkoholu na jeden liter, čo zodpovedá asi 2,3 promile alkoholu. Zodpovednosť odporcu súd prvého stupňa stanovil ,v súlade s posudkom znalca Ing. T. v 2/3-inách. Tento podiel zavinenia podľa názoru prvostupňového súdu spočíva v tom, že ak by odporca bol išiel predpísanou rýchlosťou (a nie 86,40 km za hodinu) je zjavné, že by ku kolízii vôbec nedošlo. V celkovom finančnom vyčíslení okresný súd priznal navrhovateľovi náhradu škody vo výške 230 375 Sk, od ktorej odpočítal navrhovateľovi poskytnuté plnenie vedľajším účastníkom vo výške 41 925 SK.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporcu ako aj vedľajšieho účastníka rozsudok Okresného súdu Čadca, vo výroku ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 230.375,00-Sk zmenil tak, že návrh navrhovateľa zamietol. Výrok rozsudku okresného súdu, ktorým návrh navrhovateľa zamietol, zostal nedotknutý. Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov prvostupňového a druhostupňového konania nepriznal. Štátu náhradu trov konania nepriznal a zrušil rozsudok okresného súdu vo

výroku, ktorým bola uložená povinnosť odporcovi zaplatiť na účet Okresného súdu Čadca súdny poplatok v sume 13.824,00-Sk. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že spoluzavinenie navrhovateľa na spôsobenej škode je rovnaké, teda v rozsahu 1/2-ice (§ 441 OZ). Vychádzal pritom zo záverov znalca Ing. T..

Pri určovaní výšky škody na zdraví vychádzal zo záverov MUDr. O.. Bolestné v rozsahu 551,26 bodov považoval za primerané, pričom mal za to, že v konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, z ktorých by mohlo byť zrejmé ohodnotenie vyššie. 350 bodov za sťaženie spoločenského uplatnenia, znalcom zvýšených o 100% v zmysle § 6 ods. 2 vyhl. č. 32/1965 Zb., považoval za postačujúce, pričom navýšenie tejto náhrady súdom prvého stupňa považoval za neprípustné, odporujúce § 7 ods.3 citovanej vyhlášky. Mal za to, že súd nemôže pri navýšení vychádzať z rovnakých dôvodov, z akých vykonal navýšenie znalca.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ a žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu na nové konanie a rozhodnutie. Namietal že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v otázke mimoriadneho zvýšenia spoločenského uplatnenia, keď zo žiadneho ustanovenia vyhlášky č. 32/1965 Zb. nevyplýva záver o nemožnosti zvýšenia bodového ohodnotenia z rovnakých dôvodov aké zohľadnil znalec. Vytýkal tiež odvolaciemu súdu, že pri posudzovaní spoluzavinenia navrhovateľa ako poškodeného na škodovej udalosti svoje rozhodnutie náležite nezdôvodnil. Vyslovil názor, že jeho rozhodnutie vykazuje značný stupeň arbitrárnosti.

Povinný sa k dovolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Vedľajší účastník na strane odporcu sa k dovolaniu vyjadril, že sa v celom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím a právnym názorom odvolacieho súdu a navrhuje, aby dovolací súd dovolanie navrhovateľa zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok čiastočne prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa je podané opodstatnene.

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Dovolateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu tak, že návrh navrhovateľa zamietol, a vo výroku o trovách konania.

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Z obsahu dovolania navrhovateľa vyplýva, že tento ako dovolací dôvod uplatňuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b / a c/ O.s.p., t.j. zmatečnosť rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, nedostatočného odôvodnenia a javiacej sa arbitrárnosti a nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Predmetom konania je navrhovateľom uplatnený nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.

Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví, i keď sú vo vyhláške č. 32/1965 Zb., ktorú treba na daný prípad aplikovať, upravené spoločne. Táto vyhláška upravuje zvlášť podmienky, za ktorých sa poskytuje odškodnenie za bolesť a zvlášť podmienky pre odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Preto aj zvýšenie odškodnenia u oboch nárokov treba posudzovať osobitne (viď tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 223/2009).

Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2 tohto ustanovenia.

V súlade s citovaným ustanovením mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia prichádza do úvahy len vo výnimočných prípadoch, t.j. v prípadoch hodných osobitného zreteľa. Súd ich môže v týchto prípadoch primerane zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia, avšak takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy súdu, musí byť vždy náležite odôvodnené s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a okolnostiam konkrétneho prípadu. V prejednáwanej veci súdy odlišne vyjadrili mieru primeranosti zvýšenia odškodnenia za bolesť, čo navrhovateľ v dovolaní namietol.

Ak odvolací súd mení súdom priznanú výšku odškodnenia za bolesť (rovnako je to i pri výške odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia) z dôvodu, že za „primeranú“ považuje náhradu inú (nižšiu alebo vyššiu), musí v odôvodnení zmeňujúceho rozhodnutia vysvetliť dôvod potreby zmeny náhľadu na „primeranosť“, teda musí poukázať na určité skutkové alebo právne významné okolnosti a s poukazom na ne vysvetliť, prečo a z akých dôvodov dospel k záveru, že primeranou nie je náhrada, ktorú určil súd prvého stupňa, ale

náhrada iná. Keďže odvolací súd pri zmene rozhodnutia (§ 220 O.s.p.) nahrádza rozhodnutie súdu prvého stupňa, musí jeho rozhodnutie aj v tomto smere obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie zahŕňajúce výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Len také rozhodnutie možno označiť za preskúmateľné (§ 157 ods. 2 a 3 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.).

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v tomto smere v plnom rozsahu preskúmateľný nie je, lebo neobsahuje postačujúce vysvetlenie dôvodov, pre ktorý odvolací súd dospel so súdom prvého stupňa k odlišným záverom v otázke, aký násobok základného bodového ohodnotenia vyjadruje „primeranosť“ náhrady za bolesť. Zo spisu vyplýva, že odvolací súd pri odškodňovaní navrhovateľom vytrpenej bolesti s poukazom na rovnaké zistenia považoval 6 násobné zvýšenie základného bodového ohodnotenia bolesti za nedôvodné. Pritom ale nie na dostatočnom stupni konkrétnosti a určitosti zistení, ktoré považoval za dôvod zmeny, bez bližšieho vysvetlenia len konštatoval, že všetky skutočnosti už zohľadnil znalec, nevyporiadal sa však s dôvodmi, ktoré pre zvýšenie na 6-násobok zohľadnil súd prvého stupňa.

Rovnaké pravidlá platia aj pri určení výšky spoluzavinenia poškodeného. Odvolací súd pri závere o rozsahu spoluzavinenia navrhovateľa v rozsahu 1/2 iba poukázal na znalecký posudok Ing. T.. Z rovnakého posudku však pri stanovení rozsahu zavinenia navrhovateľa vychádzal aj súd prvého stupňa, a preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu pri svojom odlišnom závere zdôvodniť aj to, ktoré skutočnosti alebo závery z posudku tohto znalca použil v tom smere, že ho viedli k inému rozhodnutiu. Navyše sa vôbec nevyporiadal s dôvodmi prvostupňového súdu

Bez bližšieho vymedzenia konkrétnych dôvodov, pre ktoré odvolací súd v podstatnej miere znížil bodové ohodnotenie priznaného navrhovateľovi súdom prvého stupňa pri odškodňovaní bolesti, rovnako aj pri stanovení miery spoluzavinenia, nemal Najvyšší súd Slovenskej republiky možnosť posúdiť opodstatnenosť a dôvodnosť zmeny prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom (a teda, či napadnutý rozsudok spočíva na správnom alebo nesprávnom právnom posúdení veci).

V časti týkajúcej sa odškodnenia straty spoločenského uplatnenia odvolací súd vyslovil, že mimoriadne zvýšenie tohto nároku v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. nemôže byť založené na rovnakých dôvodoch ako zvýšenie znalcom podľa ustanovenia § 6 ods. 2 uvedenej vyhlášky. Takýto záver však z uvedeného ustanovenia ani celého predpisu vyvodit' nemožno. Lekár je pri zvýšení odškodnenia limitovaný. Súd však práve podľa § 7 ods. 3 uvedeného predpisu limitovaný nie je, pravda musí ísť o prípady osobitného zreteľa hodné. Nemožno vylúčiť teda ani rovnaké dôvody, ale ich intenzita musí byť vyššia, ktorú lekár, práve pre limit stanovený predpisom nemôže zohľadniť.

Dovolací súd vzhľadom na to dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom je v danej veci postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). a súčasne jeho rozhodnutie spočíva čiastočne aj na nesprávnom právnom posúdení. Najvyšší súd Slovenskej republiky z tohto dôvodu rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, ako aj súvisiacich výrokoch o náhrade trov konania účastníkov a štátu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 4 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. júla 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á, .v.r

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta